

România la raport. MCV 2015

Newsletter Transparency International România

NR. 3 - FEB. 2015

În numărul acesta:

România la raport P.1

Raportul MCV sub lupă P.2

Recomandări P.3

Evenimente și oportunități P.4

Mecanismul de Cooperare și Verificare ar trebui să evalueze impactul măsurilor, nu doar îndeplinirea formală a obligațiilor asumate.

Transparency International România consideră că raportul privind progresele României în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV) din 2015 este unul echilibrat, care identifică evoluțiile pozitive, dar și punctele îngrijorătoare, redând astfel o descriere veridică a situației din România. Totuși, pentru a avea o imagine clară asupra schimbărilor din domeniul justiției și luptei împotriva corupției, considerăm că MCV ar trebui să evalueze impactul măsurilor, nu doar îndeplinirea formală a obligațiilor asumate.

Reținem aprecierile Comisiei Europene cu privire la modul în care autoritățile de la București au colaborat pentru implementarea noului Cod Penal și a noului Cod de Procedură Penală. *Rămâne însă problema de capacitate a sistemului judiciar și a practicii judiciare încă neunitare.* Transparency International România împărtășește punctul de vedere exprimat de Comisie cu privire la necesitatea unui plan de acțiune, cu termene clare, pentru implementarea reformelor strategice în sistemul judiciar.

Un alt aspect semnalat în raportul publicat de Comisia Europeană este acela că, pe actuala legislație, politicul are un cuvânt important în procedura de numire în funcțiile de conducere în cadrul autorităților judiciare. Organizația noastră a solicitat în repetate rânduri publicarea condițiilor și a criteriilor de numire în funcții și sprijină punctul de vedere exprimat în raport, ca numirile să fie făcute pe criterii transparente și obiective.

În privința luptei împotriva corupției la nivel înalt, Comisia consemnează progresele făcute în 2014 și critică Parlamentul, care a tergiversat punerea în aplicare a solicitărilor DNA de începere a urmăririi penale împotriva unor parlamentari. Faptul că miniștri și parlamentari care au probleme cu justiția sunt încă în funcții, *“ridică semne de întrebare cu privire la atitudinea clasei politice din România față de corupție”*. Considerăm că trebuie să existe voință politică pentru a veni în sprijinul justiției și pentru rezolvarea problemelor de acest tip.

Criticile persistă și în ceea ce privește procedurile de achiziții publice. Organizația noastră apreciază că aplicarea în mod arbitrar a dispozițiilor legale și lipsa transparenței sunt principalele cauze care afectează modul în care sunt atribuite contractele de achiziții publice.

Raportul MCV sub lupă

Alte observații

“Stabilitatea cadrului juridic în materie de integritate a rămas problematică. (...) Persistă sentimentul că nu există un consens în Parlament în favoarea adoptării unor legi stricte în materie de integritate”. Ca de exemplu, lipsesc normele clare privind situațiile de incompatibilitate în cazul primarilor, deși aceștia sunt implicați în procedurile de achiziții publice.

Combaterea corupției la nivel înalt

“Reexaminarea modului în care se poate garanta faptul că hotărârile judecătorești referitoare la suspendarea din funcție a parlamentarilor sunt aplicate în mod automat de către Parlament”. De asemenea, sunt solicitate norme clare cu privire la suspendarea miniștrilor pe numele cărora sunt demarate acțiuni penale.

Consecvența jurisprudenței

“Nu a fost încă stabilită clar răspunderea magistraților în cazul unei abateri de la jurisprudență. Administrația publică are responsabilitatea de a accepta hotărârile privind aspecte repetitive. În acest fel, numărul acțiunilor introduse în instanță s-ar reduce. (Raportul MCV, 2015)

Câteva dintre recomandările făcute de Comisia Europeană pentru 2015, cu accent pe legislație

Achiziții publice

Una dintre problemele semnalate în raportul MCV este aceea că *“procedurile de achiziții publice, în special la nivel local, sunt în continuare grevate de acte de corupție și conflicte de interese”*. Propunerile făcute în vederea remedierii situației:

- finalizarea până la jumătatea anului a sistemul informatic „Prevenire”, conceput de ANI, care verifică ex-ante existența unor conflicte de interese în domeniul achizițiilor publice;
- legea necesară punerii în aplicare ar trebui adoptată în primăvara acestui an și va viza toate achizițiile publice, nu doar cele cu fonduri europene;
- adoptarea unor măsuri complementare, care să permită reducerea riscului apariției de conflicte de interese, favoritism, fraudă și corupție în domeniu;
- transpunerea în legislația românească a Directivei UE privind achizițiile publice și implicit actualizarea modului în care este definit conflictul de interese;
- până la sfârșitul lunii iunie ar trebui publicate strategia și planul de acțiune cu privire la achizițiile publice, termenul de implementare a strategiei fiind 2016.

Confiscarea și recuperarea creanțelor

Confiscarea extinsă este o procedură rar folosită, deși cadrul normativ există încă din anul 2012, se precizează în raportul întocmit de Comisie cu observația că nu s-au luat măsuri pentru popularizarea unei astfel de proceduri. În ceea ce privește recuperarea creanțelor, Comisia notează că rata de recuperare înregistrată de ANAF este scăzută (5-15 % din activele care fac obiectul unei hotărâri judecătorești). Prin urmare, cel care are cel mai mult de pierdut în cazurile de corupție este statul, pentru că nu își recuperează prejudiciul.

Recomandările pe acest subiect sunt de ordin general, se referă la necesitatea îmbunătățirii legislației în domeniu, precum și culegerea de date statistice privind recuperarea eficace a activelor. Ca obiectiv, este menționat planul Ministerului Justiției, care își propune ca până la sfârșitul lunii martie să devină operațională Agenția care va administra bunurile confiscate din infracțiuni.

Independența justiției – numiri în funcțiile publice

Ca și în rapoartele MCV precedente, Comisia subliniază că numirile în funcțiile de conducere din cadrul autorităților judiciare trebuie făcute pe baza unor proceduri de selecție transparente și bazate pe merit.

- Recomandarea în acest an este ca autoritățile să facă *“o evaluare globală a procedurilor de numire în funcții de conducere în cadrul magistraturii”*.
- Termenul acordat este decembrie 2015, când ar trebui să existe *“proceduri clare și detaliate, bazate pe modelul procedurilor utilizate pentru numirea președintelui ICCJ”*. Ministerul Justiției a promis că va finaliza strategia de reformă în sistemul judiciar până în luna aprilie a.c.

Propuneri elaborate în câteva domenii cheie

Transparency International România a adus, de-a lungul anilor, o serie de propuneri pentru îmbunătățirea punctelor semnalate, inclusiv în ultimul raport MCV, ca fiind problematice. Am ales, pentru acest număr, câteva dintre măsurile elaborate pentru a aduce îmbunătățiri în două dintre aceste domenii: achizițiile publice și recuperarea creanțelor.

Achiziții publice

- ◆ implementarea unui sistem de raportare, prin care cetățenii să poată accesa, în timp real, informații privind desfășurarea procedurilor de achiziții, pe tot parcursul lor, de la planificarea achizițiilor, până la executarea și managementul contractului;
- ◆ adoptarea unor măsuri administrative, ca de exemplu instruirea personalului privind vulnerabilitățile din sistemul de achiziții publice și drepturile lor, care decurg din legea 571/2004, pentru protecția angajaților din sectorul public, atunci când semnalează corupția la locul de munca.
- ◆ implementarea pactelor de integritate, acte care anunță angajamentul suplimentar din partea autorităților contractante, dar și a potențialilor ofertanți, de a respecta practicile de integritate și de a evita corupția;
- ◆ utilizarea „listelor albe”, o metoda de catalogare a companiilor în funcție de standardele de integritate pe care le îndeplinesc.

Recuperarea prejudiciilor

- ◆ informarea cetățenilor, prin intermediul mass media, privind procedura confiscării speciale și extinse și recuperarea bunurilor provenite din infracțiuni;
- ◆ dezvoltarea și implementarea de instrumente și mecanisme eficiente la nivelul organismelor cu atribuții în domeniul confiscării;
- ◆ asigurarea echilibrului între combaterea corupției și respectarea drepturilor civile, prin cursuri de specialitate pentru judecători și procurori;
- ◆ publicarea statisticilor privind confiscarea;
- ◆ organizarea de consultări periodice cu actorii principali din procedura de confiscare;
- ◆ menținerea constanței în dispozițiile autorităților.

Pentru mai multe informații puteți consulta documentele noastre:

Policy Paper – Achiziții publice, 2012, Transparency International România;

Raport Național – Procedura de Confiscare Extinsă în România. http://www.transparency.org.ro/stiri/comunicate_de_presa/2014/27februarie/RaportNationalProceduraConfiscareExtinsa.pdf

Știați că

Mecanismul de cooperare și verificare a fost stabilit în 2007, odată cu aderarea României la UE, cu scopul de a ajuta autoritățile din țară să adopte măsurile necesare pentru ca normele și practicile administrative și judiciare din România să corespundă cu cele din restul Uniunii.

(Raport CE , 2007)

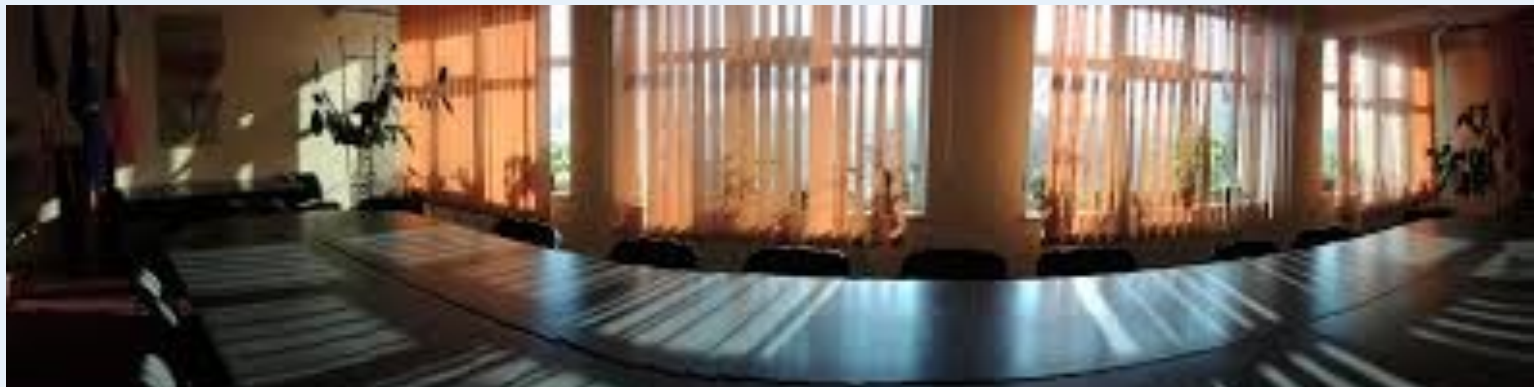
73% dintre români consideră că acțiunile UE, prin MCV, au un impact pozitiv în combaterea deficiențelor din sistemul judiciar. Gradul de încredere a crescut față de 2012, când procentul era de 65%.

79% dintre respondenți consideră că UE ar trebui să aibă un rol în controlarea corupției și a deficiențelor din sistemul judiciar din România. În 2012, 76% susțineau acest punct de vedere.

73% dintre cetățeni cred că monitorizarea prin MCV trebuie să continue până când România va fi la standarde comparabile cu alte state UE.

(Eurobarometru 406, toamna 2014)

Sesiune științifică omagială Constantin Boșianu,

Academia Română

Academia Română, Institutul de cercetări juridice „Acad. Andrei Rădulescu” și Institutul Astronomic organizează sesiunea științifică omagială Constantin Boșianu (1815 - 1882) - Personalitate fondatoare a științei, învățământului și culturii juridice românești. Evenimentul va avea loc în data de 10 Februarie, în Aula Academiei Române.

Licențiat în drept la Sorbona, Paris, unde și-a luat și doctoratul, Constantin Boșianu a fost primul Decan al Facultății de Drept din București și printre participanții la mișcarea unionistă. A considerat libertatea de opinie ca fiind fundamentală într-un stat de drept și a avut o contribuție importantă la activitatea de unificare a legislației din cele două principate românești.

Concurs de eseuri în contextul declarării anului 2015 ca

”Anul European al Dezvoltării”

Asociația Eurocentrica și platforma Europunkt.ro lansează concursul de eseuri cu tema „Europa Noastră” în contextul declarării anului 2015 drept ”Anul European al Dezvoltării”. Competiția se adresează tinerilor cu vârsta cuprinsă între 18 și 30 de ani, vorbitori de limbă română. Obiectivele concursului sunt atât inițierea procesului de formare a unor specialiști pe teme europene de interes general, cât și dezvoltarea publicului preocupat de evoluția construcției europene.

Perioada în care se pot trimite eseuri originale, nepublicate anterior este 2 februarie – 15 aprilie 2015, iar premiile constau în excursii la Bruxelles și cărți de referință pe tematica UE

Surse: http://ec.europa.eu/cvm/progress_reports_en.htm
Surse imagini: ec.europa.eu; Pakorn/FreedigitalPhotos.net/ID: 100307876

Știați că

Dintre țările Uniunii, România se numără printre cele care consideră corupția o problemă generalizată la nivel național (93%). Doar Grecia (99%), Italia (97%), Lituania, Spania și Cehia (95%) înregistrează procentaje mai mari.

În schimb, România se află printre țările ai căror cetățeni consideră ca fiind cel mai improbabil să existe corupție la nivelul instituțiilor Uniunii Europene. Opinii similare au cetățenii din Bulgaria, Letonia, Malta și Polonia.

(Special Eurobarometer 397, Corruption Report)

Instituțiile publice identificate cel mai des de cetățeni ca având atribuții în combaterea corupției sunt Direcția Națională Anticorupție - cunoscută de 86,3% dintre respondenți, Ministerul Justiției - 60%; Direcția Antifraudă Fiscală - 56,6%.

(„Corupția ne privește pe toți!”, Asociația APDD - Agenda 21)

Adresa postala:

Bd. Nicolae Balcescu, nr 21, et 2, Sector 1,
Bucuresti, cod 010044 - ROMANIA
tel: +4 031 6606 000 / +4 021 317 71 70
fax: +4 031 6606 006 / +4 021 317 71 72